

Lena Forsslund

Kallstrålar

2

Saras bok

ULTIMA ESPERANZA BOOKS

ISBN: 978-91-88263-39-1 978-91-88263-39-1

© Lena Forsslund

Ingarö 2017

lena@forsslunds.se

Omslagsbild: Daniel Traore

Foto omslagets baksida: Roland Moberg

Utgiven av Ultima Esperanza Books
www.ultimaesperanzabooks.se

September 2001

Landgången fällt ut från främre porten på fartygets styrbordssida. Den är täckt av en röd, sliten matta och inramas av kraftiga nät på båda sidor. Näten är starka nog för att rädda överförfriskade kryssningsgäster från ett ofrivilligt dopp i det oftast inte alltför hälsosamma hamnvattnet i de storstäder Royal Star besöker. Sara tittar ner på Garonneflodens bruna vatten, bäst att hålla sig i mitten.

Saras neongula joggingskor landar på kajen. Skorna har hon erövrat från en av papperskorgarna som det ingick i hennes jobb att tömma. Övergivna av en kryssningsgäst, kanske utbytta mot ett par Asics i årets modell. De trycker lite mot tårna men erbjuder en svag känsla av frihet, och möjlighet till motion när fartyget angör land och hon får några timmar över innan nästa arbetspass.

Som nu.

Hon andas in, djupt. Varje stad har sin egen doft, Bordeaux doftar jord. Jord med inslag av stallbacke, hon drar in ytterligare ett andetag genom näsan. Vin, doftminnet för henne till det andra livet, det hon lämnade med skidor på fötterna i mars. Livet hon kanske hade tänkt komma tillbaka till, om det inte varit så att hon redan var död och begravnen.

Hon ser framför sig Malte, hur han snurrar glaset och läppjar på den mörkröda drycken, tittar någon djupt i ögonen. Louise och Christoffer sitter där med sin nya mamma. Sara ruskar på huvudet för att få bort bilderna. Inte kan han väl ha bytt ut henne efter bara ett halvår?

Dimman över floden lättar gradvis allt eftersom solen stiger. Joggingkorna fjädrar mot den stenbelagda kajen, andningen känns bra, hon njuter av att sträcka ut och låta kroppen få arbeta.

Sara följer kajen, norrut, svänger vänster och kommer till något som ser ut som en hamnbassäng. Där på andra sidan ligger en oformlig koloss till byggnad i svartnad betong. En rest från kriget kanske? Det

ser ut som om den blivit bombad, eller så har man försökt riva kolossen men givit upp. Dags att vända om, hon behöver pusta ut ett tag också. Det var svårt att hålla konditionen uppe på kryssningsfartyget. Personalen fick inte använda sig av gästernas faciliteter, speciellt inte den personalkategori som Sara tillhör. De papperslösa, som får sova sex personer i en liten hytt utan fönster, långt nere i fartygets lastutrymme. De som inte har några anställningskontrakt, inga rättigheter, men som nöjer sig utan att klaga, eftersom några andra alternativ inte finns.

Sara är ändå tacksam för möjligheten hon fått att lämna Sverige. Hon behöver tid att tänka, tid att bestämma sig, inte för att hon just nu vet för vad. Hon hade ju faktiskt bestämt sig för att återvända hem efter sina månader på Östermans ö. Ta sitt nya lugna jag och bli en bättre mamma till Louise och Christoffer, en bättre hustru till Malte, en bättre chef och framför allt en ärligare människa. Men något hade kommit i vägen som gjorde att det alternativet inte fanns längre.

Dödsannonsen. Den var fasttejpade i hjärnan, de kolsvarta bokstäverna mot det gråvita tidningspappret.

Sara Linnea Månsson, född Schmidt.

Född 10 mars 1961, död 10 mars 2001.

Vår solstråle gick i moln, för tidigt.

Och så alla namnen under. Namnen på hennes eget kött och blod, de som fanns allra närmast, i en speciell plats inuti hjärtat. Det är så hon tänker, men det går inte att känna. Hjärtat vill inte öppna sig och släppa in dem. Hon försöker mana fram fina minnen, men de enda som tar plats handlar om dåligt samvete och att inte räcka till. Tid är vad hon behöver, så småningom även pengar, men i brist på det senare får det snudd på obetalda jobbet som hyttstäderska på Royal Star duga. Det håller henne vid liv och i rörelse, Sara har alltid tyckt om rörelse. Skorna sätter fart igen, hennes tankar förflyttar sig från dödsannonsen till sin flykt från Österman och ön.

Hon hade kommit halvvägs på sin simfärd till en lite större ö, en ö där hon hoppades det skulle finnas vatten, och kanske något ätbart förutom blåbär. Den vita, stora motorbåten hade nästan kört över henne. Svallvågorna dränkte hennes utmattade kropp. Och så räddningen, mannen som drog upp henne i gummibåten och såg till att hon kom ombord på lyxjakten. Hon minns den enda kvinnan

ombord, med hårt blonderat hår och stramt ansikte som vittnade om många kirurgiska ingrepp för att hålla tecken på åldrande i schack. Hon pratade bruten engelska, tittade på Sara uppifrån och ner, sa sen några ord på ett språk som Sara senare förstod var lettiska, till den andre mannen ombord. Han hade marinblå kavaj med blanka knappar, vita byxor med pressveck och en kaptensmössa på huvudet. De var på väg till Lettland och visade inte en min av förvåning när Sara frågade om hon kunde få följa med. Varifrån hon fått det infallet visste hon inte, feghet kanske, skjuta upp problemen till senare. Så hade Sara hamnat i Riga hos paret som ägde ett rederi. Det var så hon fick jobbet på Royal Star, tillsammans med andra människor på flykt, utan papper och pengar.

Sara saktar ner och ser sig omkring. Två kvinnor i högklackade svarta stövlar, nätstrumpor och korta kjolar står utanför en bar. Den ena röker, den andra pratar med hög och upprörd röst. En neonskylt bredvid baren talar om att här finns en butik som heter *Sexy Shop*. Husfasaderna är svarta, märkta av koleldning och avgaser. Två mörkhyade män tittar mot Sara, de står vid ingången till *No 1 Porno Hot Club*. En mörkblå bil stannar vid de båda kvinnorna, de samtalar med chauffören, hon kan se hans krokiga näsa i profil. En av kvinnorna kliver in i bilen.

Skit, hon har kommit rätt in i kvarteren som de varnade henne för. Hon kan höra Carlos röst, han jobbade i köket på Royal Star och var den enda ombord som Sara betraktade som sin vän.

”Bordeaux och Marseille tävlar om att ligga i toppen över flest våldsbrott varje år. Så vad du än gör tjejen, håll dig borta från kvarteren norrut vid Bacalan, och söderut vid Saint Michel kyrkan.”

De kommer från alla håll, svarta skinnjackor, svarta ögon, svart hår. Hon tittar efter en utväg, ser ingen, men ser en dragen stillet och ett självsäkert flin under en smal mustasch. Nej, det här händer inte, inte mig, inte Sara Månsson.

Hon gör ett utfall åt vänster, springer några steg men blir direkt genskjuten. De ler mot varandra, leker som katter med en mus. Hon ser sig om efter en annan levande människa, alla är borta från gatan. Inga bilar. Hon skriker allt vad hon orkar.

”Hjälp!” Och sedan på franska. ”*Aidez-moi!*”

Det får angriparna att gapskratta. En av dem svänger en kedja i sin handskbeklädda högra hand.

"Une put blonde!"

"C'est un jour de chance!"

En blond hora, vilken lyckodag. Sara förstår vad de ropar till varandra. Franskan från au pair-tiden sitter kvar, lite grann. Men vad hjälper det nu, ingenting alls. Fan, snorungar, ser dom inte att jag skulle kunna vara deras mamma.

"Je suis trop vieille pour vous."

Jag är för gammal för er skriker hon och gör samtidigt ett försök att komma förbi den som ser minst ut i gänget. Han tar tag i hennes ena arm, hårt. Så, Sara, inte göra motstånd, då blir det bara värre. Hon hade lärt sig på en självförsvarskurs att våldtäktsmän kunde komma av sig om de inte mötte rädsla och motstånd hos sitt offer.

Likadant var det om man blev attackerad av en varg, slappna av hade morfar lärt henne, då tappar han taget. Hon kan höra hans röst i huvudet, känner hjärtat bulta, rösten bär knappt.

"Vill ni ha pengar? Jag har bara hundra franc på mig."

Hon ser in i ögonen på grabben som håller fast hennes arm, pupillerna är två stora svarta hål. Skit, han är drogad, helvete. Nej, jag menar gode Gud, hjälp mig, låt någon komma, det är ju ljust, var är alla människor?

"Hjälp, aidez-moi!"

En hand läggs över hennes mun, hon kan känna den kväljande lukten av gammal cigarett. En annan hand tar tag i hennes andra arm. Hon sitter fast som i ett skruvstäd. Blir släpad, som ett villebråd, bort till en övergiven och nerklottrad magasinsbyggnad.

Hon har varit med om det här, en gång för länge länge sedan.

Sara lämnar kroppen, hon svävar ovanför hela scenen, tittar ner på den hjälplösa kvinnan i shorts och linne som släpas in i en mörk hangar.

Hon lämnar kroppen som hon gjort förr, slår följe med de skrikande fiskmåsarna.

September 2001

Exakt vad det var som fick bröderna Gadji och Sami från Baskien att springa lite längre än de brukade just denna morgon i Bordeaux vet ingen av dem, men Gadji hävdade efteråt att det var ljusets kraft som vägledde dem.

”Ska vi verkligen fortsätta in i dom där kvarteren Gadji, jag får så dåliga vibrationer och det tar flera dagar att balansera mig efteråt”, säger Sami och saktar ner.

”Det är bara i ditt huvud käre bror, du behöver öva dig att se allt med kärleksfulla ögon.”

”Torskar, pundare, tjuvar och horor med kärleksfulla ögon. Du skämtar med mig nu, va?”

”Inte alls, spring efter mig du, jag lovar skydda din aura.”

Sami vänder sig mot sin bror och säger resignerat.

”Okej Gadji, tar du ansvaret då?”

De springer vidare i några minuter. Sami ser sig oroligt omkring. Gadji springer med lätta fötter och ett leende på läpparna, han ser ut som om han befann sig på de milsvida stränderna i Cap Ferret, inte i ett av de värsta kvarteren i en av Frankrikes farligaste städer.

Gadji tvärstannar.

”Stopp! Ser du? Där borta vid hangaren.”

Sami ser svartklädda, mörkhyade män. Troligen från Nordafrika. De släpar på något, eller på någon. Högljudda som tuppar i en hönsgård. Han ryser till, vänder och börjar springa tillbaka, mot de tryggare delarna av staden.

”Kom nu Gadji”, han höjer rösten. ”Kom! Det där ser inte bra ut.”

Han hör Gadjis som ropar efter honom.

”Otroligt dålig idé Sami, kom tillbaka!”

Sami saktar ner, hjärtat klappar fort i bröstet. Inte så mycket av ansträngningen, men av rädsla. Hans tankar är hos Linda där

hemma, och framför allt hos det lilla livet i hennes mjukt rundade mage.

”Sami, var inte rädd. Har du glömt att vi är ljusets krigare?”

Sami tittar på sin bror, hans ansikte utstrålar bara lugn, ögonen söker kontakt. Sami tittar bort. Ljusets krigare har de kallat sig många gånger. När de står på gräsmattan utanför sin älskade gård, tittar ut över dalen och utför precisa och kraftfulla övningar. Gärna i gryningen, iförda sina vita kläder. Där var det lätt att känna sig som en ljusets krigare, när solens första strålar letar sig upp över bergskammarna och kittlar ansiktet. Men inte här, inte krigare på riktigt. Inte använda sig av kraften för att möta riktigt våld, knivar och kanske skjutvapen. Nej det vill inte Sami.

Att träna kampsport på gräsmattan är bra, det här känns inte bra. Inte alls.

”Men dom är många fler än vi, och troligen höga som hus, jag tyckte mig se ett knivblad, kanske dom har pistoler också. Nej tack, har du glömt att jag ska bli pappa?”

Sami konstaterar att hans bror som vanligt går sin egen väg utan att lyssna. Gadji ökar på steget, när han nått nästan fram till hangaren skriker han med myndig stämma.

”*Merde*, släpp omedelbart kvinnan, era feiga små skitstövlar!”

Helt galen är han, konstaterar Sami.

Två av kvinnans angripare vänder sig mot Gadji och skrattar högt.

”Ha, ha, en ädel riddare ska rädda prinsessan. Men var har du din häst och din lans?”

”Hästen står där borta.”

En i gänget pekar på Sami och gör en juckande rörelse med underlivet.

”Kom, vi älskar att spöa skiten ur bögar. Näst blonda horor är det vår favoritsport. Vänner, vilken lyckodag vi har.”

Han drar upp överläppen och visar tänderna i ett hångrin, saliv rinner från munnen ner på hakan.

”Kolla på Manu, han dreglar över bytet.”

”*Putain*.”

Sami står inte ut längre med sin roll som passiv åskådare. Han ber en liten bön, samlar sig och springer fram till en position snett bakom Gadji. Det finns två ingångar till byggnaden, den blonda

kvinnan har just blivit insläpad igenom den ena. Alla fem angriparna befinner sig där inne, troligen helt upptagna med sitt byte.

”Jag tar vänster, du tar höger. Okej?”

Viskar Gadji, på baskiska för säkerhets skull. De ställer sig utanför varsin ingång, Gadji håller upp fem fingrar i luften, viker ner ett i taget.

Go, Sami kastar sig in från sitt håll, som beräknat är nordafrikansernas uppmärksamhet riktad mot kvinnan och inte mot utgångarna. De ser inte Sami och Gadji som exakt samtidigt tar varsin läderjacka bakifrån. Armen runt halsen, högerarmen bakom ryggen fem fingrar pressas ihop och formar ett dödligt vapen. Men inte döda, bara bedöva, bröderna har tränat. De vet exakt var på kroppen de ska sätta in stöten, och hur hård den ska vara. Två oskadliggjorda utan ett ljud, nu har de andra tre upptäckt attacken, de anfaller med kedjor knivar och knytnävar. De som håller fast den blonda kvinnan tvingas släppa henne.

Var kom de ifrån? Två av angriparna ligger livlösa på marken, järngreppen runt Saras armar lättar, den cigarettstinkande handen tas bort från hennes mun. Hon tar ett djupt andetag. De svartklädda männen har fällt ut bladet på varsin stilet, två av dem har dessutom en tung järnkedja i andra handen.

Första anfallet, två mot en. En mörkhårig man med hästsvans duckar och hoppar undan med en snabbhet som får angriparna tillfälligt ur balans. Hans kompis som har brunt, lockigt hår utnyttjar detta, tar tag i en handled, trycker till så att angriparens hand rätas ut, kniven faller till marken. Kedjan kommer med full kraft genom luften, en hundrafels sekund innan har den brunlockige mannen hunnit ducka.

Som om han anat angreppet innan det ens påbörjats.

Sara backar sakta mot dörren, håller ögonen på de tre svartklädda som gör en samlad attack mot mannen med bruna lockar. Han duckar och sparkar samtidigt, kedjan lämnar den mörkbruna handen och far ner i betonggolvet. Sara håller andan, tar ännu ett steg baklänges. En av de svartklädda har fått syn på henne, tar ett tigersprång mot dörren för att skära av hennes flyktväg, hugger i luften med stiletten.

”Lilla horan, inte smita nu, dig ska vi ta hand om senare.”

Han slickar sig om sina smala läppar.

En halv sekund senare ligger han orörlig på golvet. Sara kan inte se hur de gör för att oskadliggöra sina fiender, de har inga vapen, använder bara händer och fötter. Nu är de två mot två, hon smiter ut genom dörren. Springer fort utmed kajen, hjärtat bankar i bröstet. Hon vill stanna och tacka sina räddande änglar, men tänk om de inte är änglar? Tänk om de slåss för att ge sig på henne i stället. Hon ökar takten, ser sig inte om. Där framme ligger en lekplats, och där står två kvinnor med barnvagnar och pratar med varandra. Tacksamt sänker hon ner kroppen på en bänk, och tillåter sig andas ut, tvingar sig själv att inte tänka på det som just har hänt. Men hjärnan vill inte lyda, det väcker upp minnen som hon har förträngt under mer än trettio år.

Sara slår händerna för ögonen, kryper ihop, kroppen skakar. Ljudet av mammas skrik i den mörka hyddan innan hon tystnade. Männens flåsande, deras svarta händer som sliter tag i Saras vita lilla kropp, tvingar isär hennes ben. Där tar minnena slut. Hon öppnar ögonen, ser en fiskmå som slagit sig ner på kajen framför bänken. Lyckas mota tillbaka Afrika och koncentrera sig på fågeln. Den röda pricken på näbben, där ungarna ska picka för att få tillgång till fiskarna i måsens mage. Hon gör som hon brukar när panikångesten vill ta över hennes kropp – pratar högt med sig själv. Med samma tonfall som morfar alltid använde, åh vad hon saknar honom.

”Såja Sara, du är stark och duktig. Du är morfars tös.”

Det hjälper, den här gången också. Det är som att han sitter här bredvid henne på bänken. Hennes hjärtslag lugnar sig, hon rätar på ryggen och ser sig omkring. Solen har kommit upp en bra bit på himmelen, det är en vacker söndag i Bordeaux. Människor har börjat ge sig ut på kajen, många är säkert på väg till marknadsstånden de håller på och sätta upp lite längre bort. Hon känner i bakfickan på shortsens, sedeln ligger kvar. Det skulle vara gott med en kopp kaffe.

September 2001

Den växer under jorden, i träden, på marken, och på gröna prunkande buskar. Den simmar i havet, betar på ängen, strövar i bergen, bökar i jorden och springer i skogen.

Den franska maten, själva meningen med livet, det franska folkets *raison d'être*.

När det är dags för maten att byta ägare sker detta helst direkt från producent till konsument, på en av alla marknader som likt svampar ur jorden växer upp på överenskomna platser och tider.

Till söndagsmarknaden på kajen i Bordeaux kommer fårherden från Pyrénéerna, han har levt med sina *brebis*-får i bergen hela sommaren, mjölkat dem, kokat mjölken över öppen eld och format ostar som han lagrat i en grotta. Nu när de nått sin fulländade smak och arom är det dags att lasta dem i den gamla skåpbilen och köra ända till Bordeaux. Ostronodlaren från den lilla byn Herbe ute vid kusten i Cap Ferret har tvättat sina ostron av sorterna *Banc d'Arguin* och *Arcachon*. De är sorterade i olika storleksklasser och ligger i träbackar tillsammans med svartgröna, fuktglänsande alger. Kön är lång, Bordeauxborna vill försäkra sig om färska ostron av högsta kvalitet till söndagsmiddagen. Monsieur Tariquet har skördat morötter, purjolök, aubergine och sallad. Han har klätt sig i den rutiga finskjortan och lagt upp sina obesprutade varor på bordet han snickrat av gamla lastpallar, och som dagen till ära är täckt av en gul vaxduk. Fiskhandlaren lägger glänsande *dorade* och *bar* på isbädd bredvid *lotte* med lång smal svans och breda käftar.

Det doftar från ståndet där man vitlökssteker räkor och grillar ankbröst tillsammans med de berömda korvarna från Toulouse. Madame Pichets kläder luktar vanligtvis lite av de getter hon föder upp, men på marknadsdagen klär hon sig i mörkblå kjol och vit blus. Hennes son hjälper till att lägga ut de färska getostarna som gjort henne känd i hela regionen, ostarna har hon format för hand och

doppat i olika kryddblandningar. Hon övervakar allt och ser belåtet hur de olikformade små ostarna bildar vackra, färgglada mönster. Det säljer bra vet hon och kastar en tacksam tanke till vädret, soliga söndagar i Bordeaux är hennes bästa marknadsdagar.

*

Sara drar in dofterna i näsan. Salt hav från ostronhandlaren, söt karamelldoft från små gyllengula bakverk i miniatyrformar som bakas på plats, vitlök och saffran från ett enormt fat med paella, smältande ankfett som droppar från grillspetten ner över kolbädden.

Människor trängs framför matmarknadens olika stånd, Sara känner sig felklädd i sina joggingkläder men vill inte gå tillbaka till fartyget. Inte än, efter kaffe och croissant finns åttio franc i bakfickan, paellan doftar oemotståndligt. Hon ställer sig i kö, får tummen upp av en man med skrattande ljusbruna ögon som matchar hans löst sittande manchesterkavaj. Han granskar henne uppifrån och ner, säger.

"Sportive, très bien madame, très bien."

Hon vågar sig på ett leende tillbaka och beställer både paella och ett grillspett med fisk och skaldjur. Svarar ja på frågan om hon ska äta *"sur place"* och får med sig plastbestick och ett par servetter. Mellan marknadsstånden och kajen finns några gräsplättar med skuggande träd, någon har placerat lastpallar på gräset. Hon frågar familjen som slagit sig ner på en av pallarna om hon också får plats och får glada leenden och ett *"oui, bien sûr madame"* tillbaka.

Sara stoppar in en bit grillad bläckfisk i munnen, blundar och tuggar. Det vita köttet är mörkt, inte överstekt. Vitlök, lite citron, olivolja – livet kanske inte är så tokigt ändå.

"Madame, madame!"

Det är någon som ropar, hon vänder sig inte om. Funderar på att släpa sin lastpall närmare trädet och luta sig lite mot stammen. Ta en liten tupplur på maten innan det är dags att gå på nästa arbetspass på Royal Star. Hon vill inte tänka på jobbet som hyttstäderska just nu.

"Madame, excusez-nous."

Rösten hörs nu helt nära, Sara vänder på huvudet och tittar in i ett par intensivt mörkgröna ögon. Markerad näsa, brunbränt ansikte med svart bakåtstruket hår i mittbena. En av männen från hangaren.

Hon ser sig om efter en flyktväg, känner hur hjärtat rusar. Han har kommit riktigt nära, för nära, lägger en hand på hennes arm som hon hastigt drar undan.

”Förlåt”, säger han och drar sig lite tillbaka, ger henne ett leende som får hans vita tänder att glittra i solen.

”Förlåt madame”, och så en liten paus, ”förstår ni franska”?

Sara kommer sig inte för att säga någonting alls, det är något med den här mannens uppenbarelse som känns allt annat än hotfullt. Hon nickar försiktigt, hjärnan säger åt henne att springa men instinkten säger att det här inte är farligt. Han sätter sig ner på huk mitt emot, smidig kropp, de intensivgröna ögonen söker hennes blick.

Sara tittar ner på sina händer.

”Madame, sån tur att jag hittade er, jag har varit så orolig, ni bara försvann. Har ni skadat er? Vill ni ha hjälp att polisanmäla det som hände?”

Polisanmäla, skulle inte tro det. Kvinna utan pass nästan våldtagen.

Hon ruskar på huvudet, herregud Sara, säg något, han måste tro att du är helt korkad.

”*Non monsieur*, inga skador.” Så tillägger hon, ”*merci, merci beaucoup*”.

Han sträcker fram en hand, ”Gadji”.

Sara tar handen, greppet är fast, handflatan varm, funderar på om hon ska uppge ett falskt namn men beslutar sig för att det inte är någon fara så länge han bara känner till hennes förnamn.

”Sara”, hon tittar in i hans ögon en kort sekund. Han tittar upp, vinkar till någon bakom hennes rygg.

”Hoppas ni är hungrig madame Sara”, och med högre röst, ”Sami, min hjälte, kom och sätt dig här med mig och madame Sara”, han uttalar namnet med betoning på sista a:et. Sara vänder sig om och ser den brunlockige slagskämpen komma balanserande på tre plastfat med öppnade ostron som trängs med citronklyftor och något som ser ut som små korvar, under ena armen har han klämt in en flaska vin, under den andra ett långsmalt bröd.

”Får jag presentera min bror, Sami. Och här”, han tar hennes hand och hon låter det ske, ”madame Sara”.

Sami och Gadji, det låter inte som franska namn. Sara funderar på om hon ska vara på sin vakt, man vet inte vad som kan hända efter ostron och lite vin. Inlurad i en ny hangar, det är så de har

planerat. Sami har också satt sig på lastpallen, det börjar bli trångt. Gadji halar upp tre vita plastglas ur sin jackficka och häller upp vitt vin. Sara ruskar på huvudet.

"Non merci."

"Men ett ostron kanske?"

De bruna lockarna ramlar ner i Samis skrattande ögon, han räcker fram ett skrovligt skal med sin flytande mollusk.

Spänn av Sara, ingenting kan hända här. Det är ju fullt med folk och mitt på dagen.

Hon gapar och låter sjödjuret förflytta sig till munnen, tuggar och sväljer. Fräscht, kallt, och så oerhört gott. Det går inte att hålla tillbaka ett leende.

"Madame Sara, jag tror visst ni tycker om ostron! Se här, fatet är ert."

Efter ett dussin ostron, och några klunkar av det vita krispiga vinet, börjar Sara känna sig mindre obekvämt med sina objudna gäster på lastpallen. De pratar och skrattar, berättar historier. Hon förstår inte allt men kan inte låta bli att smittas av gesterna och mimiken. De berör inte händelserna i hangaren, hon vill inte fråga heller. De verkar ju ha kommit oskadda därifrån, något mer behöver hon inte veta. Gadji försvinner iväg mot marknadsstånden, hon blir ensam med Sami som berättar att han snart ska bli pappa. Han frågar om hon har några barn men innan hon hinner fundera ut vad hon ska svara kommer Gadji tillbaka, lastad med ostar och små hallonbakelser med vaniljkräm. Hon styr in samtalet på franska matvanor, hur hon upplevt dem under sin tid som au pair. Ju mer hon pratar desto mer lossnar språket som hon inte använt på så många år.

Gadji ler mot Sara, skrattgroparna i hans kinder påminner henne om Malte. Hon får tvinga sin mun att le tillbaka. Hon undrar om Gadji är gift, och så vandrar tankarna iväg till Malte igen. Hans snälla ögon och lite tafatta sätt att hantera tillvaron. Hon får en sådan längtan efter att krypa ihop i hans knä, borra in näsan i den blå, stickade tröjan med hål på armbågarna som han älskade att gå omkring i hemma. Sara ruskar av sig minnena och koncentrerar sig på Sami som svarar på en fråga hon ställt om varför floden har så brunt vatten.

"Färgen får den av sand och slam som rörs upp från botten med tidvattnet. Garonnefloden rinner både nedför, ut mot havet, och

uppför, mot källorna. Speciellt vid fullmåne, då kommer jättestora flodvågor in som pressar sig upp nästan ända till Toulouse.”

Livet är som en flod, man kan simma mot strömmen, kämpa sig fram, eller bara flyta med och se var man hamnar. Just nu känner Sara att hon vill följa med, slippa kämpa. Hon känner sig dåsig, en liten tanke far igenom huvudet, undrar vad klockan hunnit bli? Royal Star skulle avgå klockan två, den tyska kapten Mayer såg alltid till att fartyget lade ut precis på sekunden. Kryssningsfartyget ligger längre bort på kajen, det kan inte ta mer än tio minuter om hon springer, det är nog ingen fara, inte än. Hon äter en halv hallonbakelse, en underbar skapelse med krispig botten, mjuk vaniljkräm och massor av färska hallon. Så lägger hon sig ner på gräset, rullar ihop jackan som huvudkudde och sluter ögonen.

Drömmen är orolig, hon springer men kommer aldrig fram, hon är vilse, smala gränder, gläfsande hundar nafsar i hälsenor och vader. Hon snubblar, de är över henne, överallt dreglande hundkäftar. Vassa gulvita tänder, hängande tungor, blöta nosar. Hon ligger med slutna ögon mellan dröm och verklighet. Sakta kommer förnimmelser av här och nu, inrullande som skummande vågor på hennes inre ocean.

Sara sätter sig upp med ett ryck, tittar bort mot kajen där Royal Star låg alldeles nyss, eller för en evighet sedan.

”Il est quel heure?”

”Precis lagom mycket”, svarar Gadji och ler mot henne.

”Jag förstår inte?”

”Varför är tiden viktigt för er, vackra madame Sara?” frågar Gadji.

”Den är viktigt för jag har en båt att passa.”

Sara vänder sig mot en kvinna med barnvagn för att se om hon kan få något vettigt svar angående tiden från henne. Kvinnan stannar upp, tittar på sin klocka och säger *”trois heures et quart”*.

Kvart över tre, det går inte att ta fel på. Hon tittar igen mot den plats där Royal Star låg alldeles nyss, innan hon somnade. Fartyget har avgått i tid, något annat alternativ existerade inte så länge kapten Mayer hade befälet ombord. Nästa arbetspass skulle börja i kväll så det är nog ingen som märkt att hon inte är ombord, vilket känns lite sorgligt. Sara står stilla en stund, kämpar med panikkänslan, lyckas

tygla den, som så många gånger förr. Hon pratar högt med sig själv.

”Kom igen nu Sara, fokus framåt, vilka alternativ har du?”

Huvudet arbetar för högvarv, hur ska hon lösa det här så att hon kommer ombord på båten? Ta reda på telefonnumret, ringa och be kapten oberführer Mayer att vända om för att hämta sin favoritstäderska. Knappast. Hoppa på båten i nästa hamn som hon har för sig är San Sebastián. Lifta dit. Försöka hitta en fritidsbåt som kan köra ikapp Royal Star. Men hur skulle hon kunna ta sig ombord? Båtens sidor påminner om ett höghus och svindelkänslan i knän och mage kommer bara hon tänker på att hänga i en repstege mot en fartygssida. Uteslutet, det får bli alternativet, lifta till San Sebastián.

Nästa steg, nulägesanalys. Klädsel shorts, linne, tunn jacka och joggingskor. Samlad förmögenhet tjugo franc.

”Är allt som det ska madame Sara?”

Gadji har ställt sig mycket nära. Hans röst är mjuk som en kattunge. Hon kan känna värmen från hans kropp, kan ana hans hjärtslag. Hon ruskar på sig, går med bestämda steg iväg längs med kajen, bort ifrån dem. Det här måste hon klara själv, de har varit snälla nog mot henne för idag, och för all framtid. Hon ökar takten, det verkar inte som om hon är förföljd. Efter en stund vänder sig Sara om och vinkar, skriker ”*au revoir*” och ”*merci*”, hoppas att de hör. Och låter henne vara ifred.

September 2001

Britta Jansson sitter på en parkbänk i ett främmande land. Hon tittar ut över flodens bruna vatten, och den tomma kajplats där kryssningsfartyget Royal Star borde ligga. Britta har på sig en ljus poplinkappa, speciellt inköpt för den här resan. Den rynkiga halsen döljs av en sidenscarf i turkos och lila med Royal Stars emblem diskret i ena hörnet. Hon har köpt den i fartygets souvenirshop, inte för att det var nödvändigt men hon tänkte att om det var någon gång i livet man skulle kosta på sig något som man ville ha, så var det på sitt livs första kryssningsresa. De guldbågade glasögonen är immiga, Britta har suttit här och gråtit bra länge nu, solen börjar dala mot horisonten och snart kommer det bli mörkt. Hon sveper kappan tätare omkring kroppen och tar den bruna handväskan i ett ännu fastare grepp.

Britta kan inte förstå hur detta kunde hända henne, hur kryssningsfartyget kunde åka iväg utan att kontrollera att alla gästerna var med ombord. Om bara Ivar varit i livet, om bara han varit med, då hade han pratat med kaptenen, förklarat att hans hustru saknades. Hon funderar på om det fanns någon som skulle märka att hon inte var med ombord. Problemet var att hon aldrig deltog på middagarna. Det blev alldeles för mycket mat, och dessutom alldeles för sent, klockan åtta på kvällen var hon van att ta en kopp te och sedan gå och lägga sig. Sitta uppe och äta tre rikligt tilltagna maträtter mitt i natten, det kunde aldrig vara bra. Hon klarade sig gott på de stora bufféerna som dukades upp till frukost och lunch. Vid de måltiderna hade hon suttit vid olika bord, pratat med olika människor. Britta konstaterar med en liten snyftning att hon nog inte skulle vara saknad av någon enda människa ombord.

Kaptenen som, om hon minns rätt, heter Mayer hade verkligen påpekat att tiden var något han aldrig ruckade på. Alla passagerarna hade fått noggranna instruktioner att infinna sig ombord minst en halvtimme före avgång. Hur kunde hon vara så dum och oansvarig?

Hon skulle ju bara gå en liten promenad längs kajen i solen, titta på folklivet och kanske köpa en glass. Den här kryssningen var hennes andra utlandsresa i livet, den första hade gått till Köpenhamn, det var femtiotre år sedan.

Hon minns sin promenad på kajen, solen som värmdes så skönt, glassen hon lyckats beställa med hjälp av teckenspråk som smakade färska jordgubbar och len vanilj. Folklivet var helt överväldigande, här fanns musiker som sjöng och spelade, clownar som jonglerade, artister som målade tavlor. Här gick förälskade par med ögon bara för varandra, och familjer på söndagspromenad med de små barnen upplådda som dyrbara dockor. Britta stannade länge vid skateboardrampen, helt fascinerad över de unga pojkarna och flickorna som tycktes strunta i tyngdlagen när de gjorde sina tricks och konst. Hon applåderade och fick glada leenden och vinkningar till svar.

När hon sedan tittade på sitt lilla armbandsur i guld som suttit på den smala handleden sedan konfirmationen trodde Britta inte sina ögon, var hade tiden försvunnit? Hon skyndade utmed kajen och skymtade aktern på Royal Star när fartyget lade ut. Hjärtat slog fort, fort när hon ökade takten och började småspringa. Kroppen protesterade, hon blev orolig för hjärtat och saktade ner. När hon äntligen var framme syntes fartyget som en liten leksaksbåt borta vid den stora röda bron de hade passerat under på vägen in till Bordeaux. Britta stod kvar en lång stund på kajen, sen satte hon sig på bänken. Nu ångrar hon alltihop, vad hade farit i henne egentligen? Åka iväg själv på kryssningsresa, hon skulle ha lyssnat på sin syster.

Sara fryser. Hon hade tagit en lång promenad utmed kajen och sedan en ännu längre sväng in i staden. Försökt tänka ut alternativ för att ta sig ner till San Sebastián, om det nu var dit Royal Star skulle. Hon tänkte bäst när hon fick röra på sig, gick med raska energiska steg utmed de svarta husfasaderna. Bordeaux var ingen vacker stad.

Att ställa sig vid vägkanten i bara shorts och linne med tummen i vädret kändes inte som det Sara var mest sugen på. Alternativ nummer två, att kliva på ett tåg och se hur långt hon kunde komma utan biljett, hade varit en nära-döden-upplevelse.

Hon gav upp efter tredje gubben, de körde mörka bilar, vevade ner rutan och frågade vad hon kostade. Horornas kvarter vid tågstationen *Gare Saint Jean* var det andra området i Bordeaux som

Carlos på båten hade varnat henne för. Hon vände om och tog sig ner till kajen igen, för att se om ett underverk inträffat. Kapten Mayer har märkt att hans favoritstäderska saknas, vänder fartyget för att hämta henne. Det hade det inte. Kajen var ödsligt tom. Sara ångrar att hon övergav sina räddande änglar Gadji och Sami, hon vill absolut inte befinna sig här ensam när mörkret faller. Av solens värme finns inte mycket kvar, den kallfuktiga dimman som bildats över floden börjar krypa upp över kajkanten. Den förflyttar sig sakta in mot staden, suger värmen ur allt levande som kommer i dess väg.

Sara drar upp blixtlåset på sin tunna jacka och trycker in sig i hörnet på parkbänken. Drar upp benen och slår armarna om dem, lutar ansiktet mot sina bara knän. Som en liten hopkurad katt försöker hon hålla kroppen varm. Hennes huvud rannsakar situationen ännu en gång.

Ingen identitet, inga pengar, dödförklarad i sitt hemland. På flykt? I så fall från vad, hon är väl ingen brottsling? Inte i polisens bemärkelse i alla fall, men hur var det med den saken om man frågade den kvarvarande familjen på Bergstigen? Spela död, okej när man lekte charader på jul, men inte i verkligheten. Varför gav hon sig iväg? Inte bara en gång, utan två gånger. Hon hade kunnat vända hemåt när hon blev räddad av lettländarna på den där båten. Bett att få bli avsläppt någonstans där det fanns en telefon.

Det finns bara ett enda svar på den frågan, hon sväljer ner klumpen i magen. Svaret är.

Feghet.

En feg stackare, det är vad hon är, är vad hon har blivit. Sara Månsson. Illamåendet stockar sig i halsen när hon tänker på morfar.

Han skulle inte känna igen sin modiga lilla tös, för hon finns nämligen inte längre.

På andra sidan den smutsgrå kajen flyter den smutsbruna floden, bara några steg bort. Inget folkliv här nere längre, alla marknadsständer hoppackade och bortforslade. Människorna sitter vid sina middagsbord, njuter av söndagsmiddag, värme och gemenskap. De tända ljusen på matbordet, Christoffers blonda lugg som faller ner i ögonen på honom när han böjer sig över tallriken, Louise som inte hinner äta för allt hon måste berätta, Maltes skrattgropar. Det hugger till i Saras mage, som om någon stuckit in och vrider om en kniv.

Bara några steg till kajkanten. Hon skulle kunna ta sig dit. Hon

skulle kunna hoppa, eller bara låta kroppen falla. Ner i det smutsbruna vattnet.

Sara blundar och känner det kalla vattnet som omsluter kroppen, som tar sig in genom alla kroppsöppningar, fyller lungorna, fyller huvudet, tystar ner alla tankar.

Dödar alla känslor.

För gott.

*

Christoffer står i cirkusmanegen. Ciccis små händer har just knutit upp ögonbindeln, han får blinka några gånger för att vänja sig vid det skarpa ljuset från strålkastarna. Alla i publiken har ställt sig upp, de stampar i marken, klappar händerna och busvisslar. Någon ropar "B R A V O !" Med hög stämman, andra stämmer in. "Bravo, bravo, bravo." Silver har ställt sig på hans ena sida, Cicci står på den andra. Cirkusdirektören kommer in i manegen, han vänder sig mot Christoffer och bugar djupt. Christoffer känner hur han rodnar.

Detta är cirkus Donnas sista föreställning för året, och hans nummer är det sista. Innan den stora avslutningsparaden när alla artister och djur ska in i manegen samtidigt, och orkestern spelar den där glada marschmusiken som får publiken att klappa händerna i takt. Christoffer blir fuktig i ögonen, han bugar mot publiken en sista gång och går sedan efter Silver ut genom det tunga, mörkblå sammetsdraperiet som skiljer manegen från utrymmet där artisterna förbereder sig.

Alla är där, de kramar om honom och han får en dunk i ryggen av den annars så tystlåtna och blyge Max som är tyngdlyftare och som kan lyfta sin fru rakt upp på bara en arm.

"Bra gjort Christoffer, helt fantastiskt."

Cirkusdirektören går fram och tar honom i hand.

"Tack Christoffer för att du kom tillbaka till oss."

Christoffer hade slängt sig upp på Silver och försvunnit ut i mörkret när han förstod att pappa var i antågande. Det är några veckor sedan nu. Han minns den regnkalla natten och ryser till. Bort skulle han, och det fort. Han hade manat på stackars Silver som tog sig fram över slipprigt hala asfaltvägar, blöta gräsmattor och täta skogspartier där grenarna verkade vilja riva ner honom från hästryggen. Hästen

var ångande varm, han var blöt och kall. Och väldigt väldigt rädd. Inte för mörkret och skogen, utan för vad som skulle hända om han fick träffa pappa. Då skulle allt ta slut. Ingen skulle leta längre efter mamma. Han skulle känna sig tvungen att följa med hem. För pappas skull. Kanske lite för Louises skull också, men mest för pappas. Han undrade hur pappa hade kunnat leta upp cirkusen, det måste vara den där kvinnan med det svarta kortklippta håret som tittat så intensivt på honom från första stolsraden. Nu befann han sig igen på en okänd grusväg, med sin systers häst, utan pengar, hungrig. Precis som när han lämnade Sjögården uppe i Norrland, för tolv evigheter sedan. Han måste fortsätta, men åt vilket håll?

Hela natten hade Christoffer vandrat i regnet, med hästen efter sig. När han inte orkade gå längre satte han sig på Silvers regnvåta rygg. Lutade huvudet mot manen. Han lät henne gå dit hon ville, orkade inte bry sig.

Och den kloka ponnyn hade letat sig fram, till det enda ställe hon hittade till. Den provisoriska hagen utanför cirkustältet, där hennes bästa vän Negro fanns. Cicci vaknade av hans gnäggande, såg till att Silver fick mat och vatten och tog sen in sin halvt medvetlösa vän i husvagnen. Bäddade ner honom och lade sig själv tätt, tätt intill. Viskade i hans öra, han hörde henne som i en dröm. ”Christoffer, lämna mig aldrig igen. Jag är inte säker på att jag vill leva om du inte finns där jag är.”

De är nu längst nere på Sveriges sydspets, troligen befinner sig inte mamma just här. Christoffer har legat vaken många nätter och försökt få kontakt, men hon vill inte visa sig. Han funderar på att åka upp till Elin igen, men det är väldigt långt bort, och risken finns att han skulle bli kvar där. Inte kunna lämna Anton och Kristina. Och så skulle förstås pappa komma, och då skulle allt ta slut.

I kväll behöver de inte packa ihop tältet för att kunna ge sig av direkt i morgon bitti. Efter att alla i publiken gått hem till sitt, och alla djuren fått vatten och kvällsmat var det dags för den stora avskedsfesten. Långbord och bänkar sattes fram i manegen, några av kvinnorna hade förberett en festmåltid och bar in stora fat med grillat kött, färgstarka såser, guldgula majscolvar och smakrik couscous med russin, nötter och grönsaker. Backar med öl och stora dunkar med vin ställdes fram. Stämningen var hög från första stund, de hade haft en

fin säsong och nu kunde man slappna av tills det var dags att ge sig ut på vägarna igen i vår.

Christoffer sitter bredvid Cicci, längst ute på kanten av ett långbord. Han har tagit för sig av maten men har ingen aptit, försöker skratta åt clownerna som dansar i sina jättestora byxor och meterlånga skor till musik från tamburiner, kastrullock, trumpeter, dragspel och visselpipor. Veronique kommer fram och sätter sig på bänken mitt emot. Hon tittar på hans tallrik.

”Men Christoffer, du måste äta. Om man ska orka resa ner i Europa och leta efter sin mamma måste man ha mat i magen.”

Europa?

”Ha, du ser ut som ett levande frågetecken. Sätter jag grillen i huvet på dig? Bra i så fall, för det är precis vad jag vill.”

Hon lutar sig fram över bordet, han kan känna hennes konstiga lukt, men han har vant sig, den är inte så skrämmande längre. Undrar om hon har druckit?

”Nej, jag nyttjar inga droger, det borde du veta vid det här laget min unge vän.”

Ja, det är klart han vet. Sedan händelsen bakom Veroniques husvagn, när hon sa att han räddat mamma från att drunkna, hade han lärt känna den egendomliga kvinnan med den konstiga lukten. Känslig, samma sort som han själv förklarade hon, men det hade han svårt att tro. Han såg inga likheter, förutom det där med att kunna känna på sig saker och ting som de flesta tyckte var helt oförklarligt. Känsligheten kunde lätt försvinna, speciellt om man ägnade sig åt droger. Då gick man vilse sa hon, han hade lovat henne att tänka på det.

Veronique hade levt med cirkusmänniskor sen hon var ung, försörjt sig på att spä, i Tarotkort, i handflator och i den stora kristallkulan som hon förvarade i en låda klädd med äkta leopardskinn. Inget av det där var nödvändigt sa hon, men människor ville gärna se något konkret, annars trodde de inte på vad hon sa. Hennes husvagn var så fylld med stenar, amuletter, snäckor, statyer, uppstoppade kräldjur, gamla parfymflaskor och allehanda dammiga småsaker att det var svårt att ta sig in. Djurhudar täckte väggar och golv, och i en korg i köket fanns en orm som gärna sov hängandes över Veroniques nacke.

Christoffer säger ingenting, han vet att han inte behöver. Snart kommer Veronique att berätta allt hon vet, om hon nu vet något.

”Din mamma har blont hår och blågrå ögon, inte sant Christoffer?”
Han spritter till. ”Ja, javisst, det stämmer.”

”Hon är smal, har svårt att sitta still och vara tyst. Svårt att lyssna.”
Hon tittar ingående på honom.

”Du skulle kunna lära din mamma ett och annat, men först måste du hitta henne.”

Han nickar sakta. Ciccis som suttit tyst intill kan inte hålla sig längre.

”Veronique, är du allvarlig nu, är det här på riktigt eller vill du bara göra Christoffer glad? Titta på mig”, hon fäster sina mörka ögon på Veroniques ansikte, ”vet du verkligen säkert nånting om Christoffers mamma?”

Veroniques ögon tittar rakt in i honom, rakt igenom och ut på andra sidan. Lite samma blick som han hade sett hos Elin i stugan. Med låg, lite frånvarande röst säger hon.

”Det finns en förnimmelse. Den kommer från samma del av världen där jag är född. Ett grönt och bergigt land som heter Baskien. Kanske är det därför jag känner den så stark.”

Så höjer hon tonläget, blir fastare i blicken.

”Lyssna här nu, jag har cirkusvänner i hela Europa. Om du vill, Christoffer, skulle jag kunna ordna så att du och Silver får följa med ett nytt cirkussällskap, ett som är på väg ner till Sydeuropa över vintern. Det skulle kunna vara en början.”

Hon reser sig upp. Rättar till ormen som hamnat lite snett och håller på att glida ner i glipan mellan hennes runda bröst.

”Nu ska jag dansa, sen ska jag sjunga och sen ska jag se om jag kan hitta mig en karl för natten. Du får ge mig lite tid Christoffer. Jag kontaktar dig så fort jag hittat en lämplig cirkus för dig.”

Så är hon borta i vimlet. Han känner Ciccis lilla hand i sin, hon kramar den hårt, viskar.

”Jag kommer sakna dig Christoffer.”

Det börjar långsamt gå upp för Britta att Royal Star inte kommer att dyka upp vid kajen igen, bara för att hon sitter här och önskar det så innerligt. Nyss sken solen, nu känns luften kall och fuktig. Så snabbt det håller på att mörkna. Hon borde verkligen resa sig och ta sig för något. Men vad? Kajen som alldeles nyss var en så

trevlig plats med glada barn som sprang omkring, och finklädde människor på söndagspromenad. Nu är den kall och ödlig, hon ser sig ängsligt omkring, platsen känns nästan hotfull. Hon måste ta sig in mot staden.

Den gången hon och Ivar var på utlandsresa till Köpenhamn hade de bott på hotell. Hon undrar vad hotellrum heter på franska, tar upp sitt lilla ficklexikon ur handväskan och stänger den snabbt igen. Bokstäverna är väldigt små, hon får kisa för att kunna läsa, vill inte ta risken och öppna handväskan igen för att plocka fram glasögonen. Hotell verkar heta samma sak på franska, *hôtel*. Lite annorlunda stavning bara men det gör ju ingenting, rum heter *chambre*. Det borde hon kunna komma ihåg. Benen vill inte riktigt räta på sig, hon har suttit här alldeles för länge. Åh, om hon ändå inte lämnat sin käpp i hytten på båten. Handväskan har en axelrem som hon inte brukar använda, Britta tar av sig sin kappa, hänger den smala remmen snett över axeln och sätter sen på sig kappan igen. Hon knäpper alla knapparna men drar inte åt skärpet i midjan.

Sådär ja, nu får väskryckarna rycka hela mig om de ska komma åt mina pengar.

Om hon hittar ett hotellrum skulle hon kanske kunna ringa till Conrad. Men, hon vill inte att han ska bli orolig. Han hade blivit alldeles blek och behövt sätta sig ner när hon berättade att hon skulle ut och resa. Stackars Conrad, han har det inte lätt. Så mycket ansvar med jobbet och familjen, och tre hus hade de visst skaffat sig, vad nu det skulle vara bra för. Och en stor segelbåt dessutom. Han hade lagt på sig lite vikt kring magen, det var inte bra för män i hans ålder, tänk om något skulle hända med hans hjärta. Nej, hon får klara det här själv. Det sista Conrad behöver i livet är att oroa sig för sin gamla mamma.

Britta ser sig omkring för att bestämma vilken väg som ser säkrast ut. Hon kan se människor som rör sig på gatorna inne i staden, det är inte långt men hon måste gå lite utmed kajen, genom en park och över en stor väg för att komma dit. Parken är inte upplyst, och åt det hållet ligger några gamla halvt nedrivna magasin som ungdomarna klottrat ner. Hon bestämmer sig för att gå en omväg runt parken, åt andra hållet.

Det känns bra att röra på sig, även om det går långsamt och lite vingligt. Magen gör sig påmind, det enda hon ätit idag sedan frukost

är den där glassen med jordgubbssmak. Det var många timmar sedan, det ligger en halv kexchoklad i handväskan men hon vill inte öppna kappan och ta fram den. Inga människor syns till, bra.

Nej, där framme står någon, helt nära kajen. Hon vänder bort huvudet, kanske en man som står och kissar i vattnet. Britta närmar sig och konstaterar att det inte är en man utan en kvinna. I bara små kortbyxor står hon där och tittar ner i det mörka vattnet. Det är svårt att se i skymningsljuset, kroppen är så tunn, är det ett barn tro? En tonårsflicka. Men vad gör hon här alldeles ensam? Britta sveper kappan tätare omkring sig och skyndar på stegen, det är inte hennes ansvar om föräldrarna lämnar sina barn vind för våg. Men, samvetet talar till henne, hon saktar ner och vänder sig mot flickebarnet som har sitt ljusa hår uppknutet i en hästsvans. Varför stirrar hon ner i floden, och varför står hon så nära kanten?

Inte tänker hon väl hoppa?

”Förlåt. Står allt bra till?”

Säger Britta och lägger en hand på flickans axel. Det är inte en flicka utan en kvinna, som först rycker till, och sedan vänder sig om.

”Ni pratar svenska?”

Kvinnan låter förvånad.

”Ja, jag heter Britta och kommer från Sverige.”

Säger Britta och sträcker ut handen till hälsning, glad att ha fångat kvinnans uppmärksamhet.

”Men”, säger kvinnan efter en liten stunds tystnad. Hon tittar på Britta uppifrån och ner. ”Men, vad gör ni här? Det här är ingen plats för en fin gammal dam som ni.”

”Det kan jag hålla med om. Men har man blivit frånkäckt så har man. Jag har just samlat ihop mig så pass att jag ska ta mig in till staden och försöka hitta ett hotell.”

”Frånkäckt?”

Säger kvinnan som hon fortfarande inte vet namnet på.

”Inte av Royal Star väl?”

”Jo, så är det. Och det är helt och hållet mitt eget fel. Jag glömde bort tiden.”

Britta går iväg från kajkanten en bit, hoppas att kvinnan ska följa efter. Det är bäst att prata på.

”Jag känner mig så dum. Jag skulle inte ha gått på promenad alldeles ensam. Varför gav jag mig ut på den här resan? Jag visste

väl att det inte kunde gå vägen. Och ingen kommer att sakna mig ombord för jag åkte på den här kryssningen alldeles själv. Jonas, ja han är min granne. Han sa att kryssning är det säkraste sättet att resa på, men han är ju så ung, hur kan han veta något. Om bara min man hade varit i livet. Han skulle aldrig någonsin låtit det här ske.”

Hon pratar på och går långsamt bort mot staden med sina gula gatljus, människor och bilar. Restauranger och förhoppningsvis ett trevligt hotell. Bort ifrån den dystra kajen, och framför allt bort ifrån kajkanten. Kvinnan följer efter, hon ser ut att frysa, Britta undrar om hon ska ta och lägga armen om henne. Så där som Ivar brukade göra när han tyckte det såg ut som om hon frös.

Men, det var så väldigt länge sedan hon kramade om någon annan än sin katt.

September 2001

”S an Sebastián.” Ropar tågets raspiga högtalare. Äntligen. Sedan de klev på tåget på stationen i Bordeaux har Sara varit konstant oroad. EU, fri rörlighet av människor, varor och tjänster mellan de anslutna länderna. Ändå hade den första biljettkontrollanten velat se både hennes och Brittas pass. De hade fått spela upp en liten scen, Sara helt förtvivlad över att hon kunnat glömma sin väska på hotellet. Britta hade spelat med, kallat henne för dotter och klappat henne vänligt på kinden. Till sist hade konduktören sett mellan fingrarna, men hon fick lova att inte åka vidare mot Spanien innan hon återfått sina id-handlingar.

På varje station de passerade stod antingen poliser eller tungt beväpnade militärer i kamouflagefärgade kläder. Klart hela världen var i beredskap, bara ett par veckor hade gått sedan de två planen kört rakt in i skyskraporna vid World Trade Center i New York. En oerhört olämplig tidpunkt att vara ute och resa utan pass eller pengar. När tåget passerade gränsen till Spanien hade Sara gömt sig på en av toaletterna. Nu kunde hon inte vänta på att få gå av tåget och försvinna i folkvimlet i den spanska kuststaden.

Hur hon nu tänkte. Sara känner sig som en helt udda figur, en varelse från en annan planet. Blond och blåögd, varken kammad eller sminkad. Inte stadsklädd för fem öre. Hon känner sig lika osynlig som en noshörning som försöker gömma sig i en porslinsaffär, eller en giraff på en golfbana. Hon småspringer framför Britta, så att folk ska tänka att hon är ute och joggar. Mitt på dagen, i över trettio graders värme.

De följer den stora floden ner mot havet. Där floden möter Atlanten slår höga skummande vågor in mot enorma svarta granitblock som lagts ut som vågbrytare. Sara andas in den saltstänkta luften, hon kisar mot det glittrande vattnet, inget kryssningsfartyg i sikte.

”Vet du hur länge Royal Star skulle stanna här?” frågar Britta.